

Netten haade med Hensyn til Pladsen i Kirken og med Hensyn til Begravelsespladsen kun be-
siddes af dem, der tiende til Kirken, eller ialt-
sald kun af dem, der leve paa og af den tiende-
pligtige Jord. Det er sagt, og jeg skal ind-
rømme med en vis Berettigelse, det skal jeg
aldeles ikke benægte, at nagtet der er givet
Eskjøde paa Tienden eller paa Kirken, hvad
man nu vil kalde det, kan denne Transaction
ikke have Noget at betyde, fordi Kongerne, der
foretog Handelen, ikke kunde disponere over
anden Net end den, de selv havde; men jeg
maa dog sige, at jeg heller ikke finder dette
Argument i og for sig gyldigt, thi Kongen var
dengang Kirkens saavel som Statens Hoved og
kunde ganske vist disponere over Kirkens Eiend-
dom. Efter min Overbeviisning have Kongerne
disponeret over Kirkens Eiendom og over Me-
nighedens Rettigheder, og der findes ikke saa
Eskjoder, hvori der foruden den Betingelse, at
Eskjoderne skulde holde Kirkerne ved Magt og
vedlige, staaer, at forøvrigt kunne de gjøre Kir-
kens Indkomster dem saa nyttige, som de veed,
vil og kan. Naar vi nu gaae tilbage til, hvad
det da var for en Forpligtelse, som ifølge Lov-
givningen paahvilede Kirkeieieren, saa er Hoved-
lovstedet, som her kommer i Betragtning, Chri-
stian V. Lov 2—22—4. Jeg skal forøvrigt her
bemærke med Hensyn til den Argumentation,
som den ærede Rigsdagmand for Holbet Amts
2den Valgkreds har villet finde i dette 22de
Capitel i 2den Bog af Christian V's Lov, at
det egentlig slet ikke vedrører det Forhold, som
her foreligger; thi det var dengang ikke tilstede,
idetmindste ikke i nogen saadan Almindelighed,
at der var Anledning til, at give Lov for det.
Lovens anden Bogs 22de Capitel handler kun
om de Kirker, der dengang vare, saa at sige,
juridiske Personer og derfor havde deres egen
Bestyrelse og deres eget Pengewæsen; dertil
sigte de fleste Bestemmelser, som findes i det
nævnte Capitel. Det har stedse i Lovgivningen
og blandt Jurister været anerkjendt, at Lovens
2—22—4 kun analogisk kunde anvendes paa
Kirkeieiere, men lad os see, hvad der staaer
deri; der staaer: „de, som nyde jus patronatus
og Kirkerens Indkomster opbære og nyde, maae
ei lade Kirkerne forfalde“ — ifølge en senere
Artikel gjælder dette ikke alene Kirkens Byg-

ninger, men ogsaa dens Ornamenteer — og
endelig staaer der, at naar Superintendenten
fremsetter Manglerne for dem, og de ikke raade
Bod derpaa, skulle de „erstatte Kirken Oppe-
børselen til dens Reparation“. Jeg skulde
troe, at man vanskelig i disse Udtryk, som til-
stræffelig betegne, at de kun skulde lade reparere,
at de kun skulde holde vedlige, og ved Magt,
skal kunne finde en Hjemmel for at forlange
en Udvidelse af Kirken. Dette var der
utvivlsomt den Gang slet ikke Tanke eller Tale
om, og da Udtrykkene i Eskjoderne omtrent ere
de samme, saa vil man ubestridelig heller ikke i
dem kunne lægge Noget, der gaaer ud over
Vedligeholdelsen. Den næste Lovgivning, For-
ordningen af 2den April 1701, holder sig
accurat til de selvsamme Udtryk, den taler om
Brøstfældighed, om at reparere. Den derpaa
følgende Forordning af 25de Februar 1733,
har en meget væsentlig Betydning med Hensyn
til dette Spørgsmaal, fordi den netop taler
om de Conditioner, hvorunder Kirkerne ere
solgte, og den henviser derved udtrykkelig til
Forordningen af 2den April 1701; det selv-
samme vil man gjenfinde i den oftere nævnte
Forordning af 13de August 1734, hvilken er
den, man som sagt væsentlig støtter sig paa,
naar man argumenterer om disse Forhold.
Nagtet denne Forordning unægtelig væsentligst
er rettet mod Kirkeieierne, udstrækker den dog
imidlertid ikke deres Forpligtelse videre end til
at holde Kirkerne vedlige.

Med den Opsættelse af Forholdet, som jeg
saaledes vedkjender mig, er der fremført et
Argument, som jeg tilstaaer ved første Delskaf
har noget meget Slaaende ved sig; det er
nemlig den utvivlsomme Forpligtelse, der nu
paahviler Kirkeieieren til at udvide Kirkegaarden.
Man argumenterer saaledes, at naar han skal
sørge for de Døde, er det ogsaa i sin Orden,
at han skal sørge for de Levende, og dette er
noget saa Tiltalende og Slaaende, at det er
vanskeligt at vise fra sig; men jeg maa dog be-
mærke, at den Hjemmel, man har derfor,
væsentlig er Forordningen af 23de April 1845,
der dog egentlig slet ikke er giben for at con-
statere Kirkeieierens Forpligtelse til
at sørge for at udvide Kirkegaarden.